

מעוררת

כלל חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אסף זילברשלג

נגד

משיבה

לבנה חקמון
ע"י ב"כ יוסי אברהם

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
1. ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת ש' קמיר-וייס) מיום 14.12.17 (בתיק ת"א 45407-01-15), במסגרתו התקבלה בחלקה תביעת המשיבה לתגמולי ביטוח בגין רכוש שנגנב מביתה במהלך פריצה.
2. ביתה של המשיבה, המצוי בשוב ינוב, בוטח על ידי המערערת בפוליסה לביטוח דירה ותכולתה מסוג "כלל ראשון לביטוח הדירה" (להלן: "הפוליסה").
3. ביום 27.12.13, בסמוך לשעה 01:20, נפרץ ביתה של המשיבה.
4. בבוקר יום 27.12.13 - יום שישי בשבוע, הגישה המשיבה תלונה למשטרה אודות הפריצה ומסרה כי נגנבו מביתה שני שעוני יד, מכשיר אייפון S5 ושני מחשבים ניידים וכן הושחתו הספות בסלון ביתה.
5. המשיבה הגישה למערערת תביעה לתגמולי ביטוח, בגין הפריטים הנ"ל וכן בגין תכשיטים אשר לטענתה נגנבו אף הם בפריצה. במהלך הפריצה נגנבו בנוסף שני רכבים, אך אלו אינם רלוונטיים להליך שבפני.
6. ביום 29.4.14 דחתה המערערת את דרישת המשיבה לתגמולי הביטוח, בטענה כי ממצאי החקירה שביצעה העלו חשד כבד כי במהלך הפריצה לא נגנבו שעוני יד ותכשיטים, המהווים את חלקה הארי של התביעה. המערערת נימקה את דחיית התביעה בכך שהדיווח על היעדר התכשיטים שמוקמו בקומה העליונה נעשה רק לאחר שבוע, וגניבת התכשיטים לא דווחה לשוטרים ששהו בביתה של המשיבה או לשמאי המטפל. לפיכך, ולאור הוראות סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח"), שעניינו מרמה בתביעת תגמולים, נדחתה תביעת המשיבה.
7. בהמשך לכך הוגשה תביעת המשיבה לבית המשפט קמא, במסגרתה עתרה לתשלום תגמולי ביטוח בסך 234,900 ₪, בהתאם להערכת שמאי המערערת – בערכי כינון, בגין גניבת כלל הפריטים.
8. בבית המשפט קמא טענה המשיבה כי בעקבות סערת רגשות שאחזה בה ביום הפריצה לא בדקה האם התכשיטים נותרו במקומם. רק במהלך השבת גילתה כי אלו נגנבו ובבוקר יום ראשון הודיעה על כך לסוכנת הביטוח ולמשטרה.
9. המערערת טענה מנגד כי במהלך הפריצה הפורצים לא עלו לקומה השנייה בביתה של המשיבה וכי לא נגנבו פריטים מקומה זו. לפיכך הטענה כי הפורצים גנבו מקומה זו את התכשיטים והשעונים היא טענה כוזבת. המערערת טענה לתחולתו של סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח, הואיל והמשיבה שיקרה בכוונת מרמה באשר להיקף הרכוש שנגנב ובאשר להשתלשלות האירועים מיום הפריצה ועד להגשת התביעה. עוד טענה המערערת כי המשיבה אינה זכאית לפיצוי בערכי כינון הואיל ולא

1 הציגה ראיות כי עמדה בתנאים הנדרשים לכך, ולפיכך ככל שיפסק לטובתה פיצוי הרי שהיא
2 זכאית לערכי שיפוי בלבד כקביעת השמאי.

4 פסק דינו של בית משפט קמא

- 5 10. התקבלה גרסת המשיבה באשר לנזקים שנגרמו לסלון ולרכוש שנגנב ממנו.
- 6 11. התקבלה טענת המערערת כי לא הוכחה גניבת התכשיטים במהלך הפריצה, בשל סתירות בגרסת
7 המשיבה. עם זאת, נדחתה טענת המערערת כי המשיבה מסרה לה עובדות כוזבות בכוונת מרמה.
- 8 12. נקבע כי המערערת לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את הסתירות בגרסת המשיבה, בפרט
9 בשל העובדה שלא זימנה לעדות מטעמה את סוכנת הביטוח בכדי לסתור את טענת המשיבה כי
10 דיווחה על גניבת התכשיטים לסוכנת כבר ביום ראשון 29.12.13.
- 11 13. בית המשפט קמא עמד על כך שלא עלה בידי המשיבה להסביר את העדר הראיה אודות הדיווח
12 שמסרה למשטרה בדבר הוספת התכשיטים לרשימת הרכוש שנגנב, אך זקף לזכותה את העובדה
13 שתיק החקירה המלא לא הובא על ידי השוטר שזומן לעדות. עוד נקבע על ידו כי גם אם לא נמסר
14 דיווח נוסף למשטרה בדבר גניבת התכשיטים הדבר אינו עולה כדי העלמת מידע מהותי שעה
15 שמידע זה נמסר לסוכנת הביטוח.
- 16 14. נדחתה השערת חוקר המערערת כי הפורצים שהו בבית פרק זמן קצר של כעשר דקות בלבד, מאחר
17 והמערערת לא הצליחה לבסס השערה זו.
- 18 15. נקבע כי המשיבה לא עמדה בנטל להוכיח כי התכשיטים נגנבו בפריצה מיום 27.12.13 והתקבלה
19 תביעתה לפיצוי ביחס לסלון, שני מחשבים ניידים, אייפד, שעוני היד, והטלפון הנייד.
- 20 16. נקבע כי על המערערת לפצות את המשיבה לגבי הפריטים הנ"ל בערכי שיפוי, בניכוי השתתפות
21 עצמית לפי תנאי הפוליסה, מאחר ולא הובאו ראיות לכינון הנזק בפועל.

17. שגה בית המשפט קמא כאשר לא דחה את התביעה במלואה. דחיית הדרישה לתגמולי ביטוח בגין התכשיטים, המהווה את חלקה הארי של התביעה, לצד הסתירות והעובדות הכוזבות שהוכחו למעלה מכל ספק סביר, מובילות למסקנה כי מדובר בתביעת מרמה לתגמולי ביטוח כמשמעותה בסעיפים 23-25 לחוק חוזה הביטוח, ודין התביעה כולה להידחות.
18. היה על בית המשפט קמא לנתח את העובדות הכוזבות והגרסאות הסותרות שהוכחו בפניו ולקבוע כי המערערת הוכיחה שהמשיבה מסרה עובדות כוזבות וכי הייתה לה מודעות שעובדות אלו כוזבות. קביעת בית המשפט קמא כי המשיבה אינה זכאית לפיצוי בגין התכשיטים מלמדת כי לא נתן אמון בגרסתה וכפועל יוצא מכך היה עליו לקבוע כי הוכחו שני היסודות הראשונים להוכחת סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח. בהתאם לכך, נטל הבאת הראיות עבר לכתפי המשיבה והיה עליה להציג בפני בית המשפט קמא את המניע למסירת פרטים כוזבים ולגלות את העובדות הנכונות, אך היא לא עשתה כן.
19. בית המשפט קמא התעלם מהסתירות שנתגלעו בגרסת המשיבה ומההבדלים בין הגרסה שמסרה לחוקר המערערת לגרסתה בכתב התביעה ובתצהירה.
20. שגה בית המשפט קמא בקביעתו כי הנטל שהוטל על המערערת להוכחת יסודות סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח גבוה ממאזן ההסתברויות הרגיל הנדרש במשפט אזרחי. בפסיקה נקבע כי די במאזן ההסתברויות להוכחת טענת מרמה, כשכמות הראיות שתידרש תהא מוגברת ומושפעת ממהות הנושא ומידת החומר של הטענות כנגד המבוטח. הראיות שהציגה המערערת די בהן כדי לבסס את טענת המרמה.
21. שגה בית המשפט קמא כאשר במסגרת פסק הדין זקף לחובת המערערת את אי הבאת סוכנת הביטוח לעדות, וזאת בניגוד להחלטתו מיום 1.11.17 שדחתה את עתירת המשיבה לזמן את סוכנת הביטוח לעדות הזמה בנימוק שאם רצתה המשיבה לבסס את טענתה למועד הדיווח לסוכנת היה עליה לעשות כן במסגרת הבאת הראיות מטעמה. המחלוקת בדבר מועד הדיווח על חסרונם של התכשיטים הייתה ידועה למשיבה ממועד קבלת מכתב הדחייה והיה עליה לזמן את סוכנת הביטוח לעדות לצורך חיזוק עדותה היחידה לפיה דיווחה לסוכנת על חסרונם של התכשיטים עוד ביום 29.12.13. בכל מקרה אין רלוונטיות למידע המצוי בידיעת סוכנת הביטוח.
22. על פי הראיות שהוצגו בפני בית המשפט קמא ניתן לקבוע בסבירות גבוהה כי הפורצים שהו בבית המשיבה פרק זמן של כעשר דקות, ועל כן מתחזקת המסקנה כי הפורצים, שבאו במטרה לגנוב את הרכבים, כלל לא עלו לקומה השנייה בבית המשיבה אלא התמקדו בגניבת הרכבים ובדרכם החוצה הספיקו לגנוב מחשבים ניידים, אייפד ומכשיר סלולרי שנקרו בדרכם.

טענות המשיבה

23. בית המשפט התרשם מהמשיבה וקבע כממצא כי היא לא פעלה בכוונת מרמה וכי המערערת לא עמדה בנטל הוכחת מרמה, וקביעות אלה מבוססות היטב בראיות שהובאו בפניו.
24. בעדותו של החוקר מטעם המערערת התברר כי זה חקר את סוכנת הביטוח, אשר מסרה פרטים שחזקו את עדות המשיבה כי מסרה לה ימים לאחר האירוע כי תכשיטיה נגנבו. המערערת בחרה שלא להציג את טופס ההודעה שנשלח אליה מסוכנות הביטוח, מיום 29.12.13, והדבר מלמד כי היה בתוכן ההודעה לפגוע בטענות המערערת.
25. המערערת אינה רשאית לטעון לאיחור או לשיהוי במסירת ההודעה אודות גניבת התכשיטים בפריצה, שעה שבחרה שלא להציג בפני בית המשפט קמא את הדיווח הראשוני שנמסר לסוכנת הביטוח לאחר הפריצה.
26. מחקירתם הנגדית של השמאי ושל החוקר מתקבלת המסקנה כי לא נשלח אליהם טופס ההודעה הראשוני של סוכנת הביטוח מיום 29.12.13, ולחילופין הטופס נשלח והם התעלמו ממנו או השמיטו פרט זה בחקירתם הנגדית.

טענות המשיבה בערעור שכנגד

27. שגה בית המשפט קמא שגה כאשר הטיל על המשיבה את הנטל להוכיח כי התכשיטים נגנבו בפריצה והיה עליו לקבוע כי הוכח בפניו, במאזן ההסתברויות, כי פריטים אלו אכן נגנבו בפריצה.
28. המערערת סירבה לשלם את תגמולי הביטוח ביחס לפריטים שנגנבו מהקומה הראשונה ובנסיבות אלו אין לפקוד על המשיבה את העובדה שלא פעלה לכוון את נזקיה בפועל.
29. היה על בית משפט קמא לאשר את בקשת המשיבה להצגת עדות הזמה ולאפשר לה לזמן לעדות את סוכנת הביטוח.

טענות המערערת בערעור שכנגד

30. קביעתו של בית המשפט, לפיה לא הוכחה גניבת התכשיטים, הינה קביעה עובדתית אשר ערכאת הערעור לא תטה להתערב בה.
31. המשיבה לא כוננה את נזקיה, לא הציגה חשבונית המתעדת רכישת פריטים לאחר הפריצה ולא הציגה כל ראיה כי אי תשלום תגמולי הביטוח מנעה ממנה את האפשרות לכוון את נזקיה. לפיכך, המשיבה זכאית לתגמולי ביטוח בערכי שיפוי בלבד.

32. בדיון שהתקיים ביום 17.6.18 הודיע ב"כ המשיבה כי הוא מצמצם את הערעור שכנגד לשאלת פיצויי הכינון בלבד. לפיכך יש לדון בשאלה האם הוכיחה המערערת את יסודות סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח ואם התשובה לשאלה זו שלילית, יש לבדוק האם היה על המערערת לפצות את המשיבה בערכי כינון.

33. סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח פוטר את המבטחת מחבותה כלפי המבוטח מקום בו המבוטח העלים עובדות או מסר עובדות כוזבות בכוונת מרמה. סעיף זה נועד למצבים בהם מסתיר המבוטח מידע חיוני לעניין עצם אירוע הנזק או האופן בו אירע הנזק או באשר לשיעור הנזק (רע"א 1219/18 פרץ נ' שלמה חברה לביטוח, פסקה 16 לפסק דינו של השופט עמית (18.6.2018)). נפסק כי סעיף זה מציב שלושה יסודות: "מסירת עובדות בלתי נכונות או כוזבות; מודעות המובטח לאי הנכונות או לכזב של העובדות שנמסרו; והכוונה להוציא כספים שלא כדין על יסוד העובדות הבלתי נכונות או כוזבות" (רע"א 230/98 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' נסרה (19.5.1998)). נטל השכנוע המוטל על המבטחת הוא אומנם של "מאזן ההסתברויות", ואולם מאחר שמדובר בטענה חמורה המייחסת למבוטח סטיגמה עבריינית ומאחר שקבלת הטענה מביאה לתוצאה קשה של שלילת תגמולי הביטוח הרי שנדרשות ראיות כבדות משקל להוכחת כוונת המרמה (רע"א 9215/10 פלדמן נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ, פסקה 9 לפסק הדין (12.4.2011) (להלן: "עניין פלדמן")). טענה זו שני פנים כאשר אין זה מן הנמנע כי המבטחת לא תצליח לעמוד בנטל המוטל עליה להוכיח את המרמה אך בה בעת יעלה בידה לערער את הבסיס העובדתי שהציג המבוטח כך שתדחה תביעתו או לפחות חלקה:

"טענת הגנה המבקשת לשמוט את הבסיס מתחת לטענותיו העובדתיות של התובע תוך הצעת עובדות המלמדות על מעשה מרמה של התובע עשויה "לחבוש" שני כובעים. בכובע האחד, מתפקדת היא כטענת מרמה, טענה עובדתית שכדי שייקבע בה ממצא עובדתי על ידי בית המשפט על הנתבע לעמוד בנטל השכנוע הרובץ לפתחו כפי שצוין לעיל. בכובע השני, ייתכן ומדובר בניסיון לעמוד בחובת הראיה הרובצת לפתחו של הנתבע לאחר שהתובע ביסס ראיות לכאורה לצורך עמידה בנטל השכנוע המוטל עליו. במסגרת ניסיון זה, יכול הנתבע להביא ראיות מטעמו או לעשות שימוש בראיות שהגיש התובע לצורך הפרכת גרסתו העובדתית של התובע תוך הצעת היפותזה של מרמה, וכך לגרום לתובע להיכשל בעמידה בנטל השכנוע הרובץ לפתחו" (ע"א 7456/11 בר נוי נ' מלחי, פסקה 16 לפסק הדין (11.5.2013)).

34. נטל הוכחת שני היסודות הראשונים מוטל על המבטחת ואם עמדה בו, עובר הנטל למבוטח ועליו להוכיח את המניע שעמד ביסוד מסירת הפרטים הכוזבים (עניין פלדמן, בפסקה 9 לפסק הדין). לפיכך יש לבדוק תחילה האם אכן עמדה המערערת בנטל המוטל עליה.

35. בעיקרי הטיעון מטעמה מצביעה המערערת על הסתירות הבאות בגרסאות המשיבה:

א. טענת המשיבה בתצהירה כי דיווחה ביום ראשון 29.12.13 למשטרה על גניבת התכשיטים בעוד שהוכח כי היא כלל לא דיווחה במשטרה אודות החוסר בתכשיטים.

ב. טענת המשיבה לפיה בדיווח הראשוני לשמאי המערערת פירטה את מלוא התכולה שנגנבה, בעוד שבביקור שמאי המערערת ביום 30.12.13 היא לא הזכירה את גניבת התכשיטים.

ג. טענת המשיבה בתצהירה כי טופס התביעה בו פורטו כל הפריטים שנגנבו לרבות התכשיטים מולא על ידה ביום 29.12.13, בעוד שטופס זה נמסר על ידי השמאי למשיבה ביום המחרת 30.12.13 והוחזר לשמאי כשלושה שבועות לאחר מכן.

ד. טענת המשיבה בתצהירה כי גילתה את גניבת התכשיטים כבר במהלך השבת, בעוד שלחוקר המערערת מסרה כי גילתה זאת כשבוע וחצי לאחר הפריצה.

ה. טענת המשיבה בתצהירה כי דיווחה לסוכנת הבטוח על גניבת התכשיטים ביום ראשון, בעוד שלחוקר המערערת מסרה כי דיווחה כשבוע וחצי לאחר הפריצה.

ו. טענת המשיבה בתצהירה כי על המערערת לפצות אותה בגין גניבת התכשיטים, בעוד שלחוקר המערערת השיבה כי אינה יכולה לאשר שהדבר אכן קרה במהלך הפריצה.

36. בית המשפט קמא קבע בעניין הגשת התלונה במשטרה כי אומנם המשיבה לא הסבירה את העדר הראיה בדבר תוספת הדיווח למשטרה אודות גניבת התכשיטים ואולם תיק החקירה המלא לא הוצג על ידי השוטר אסי שלומי, שזומן לעדות. אני שותפה למסקנתו של בית משפט קמא כי המערערת לא הרימה את הנטל להוכיח כי מדובר בגרסת כזב שניתנה במתכוון. המשיבה אכן ביקרה במשטרה ביום 29.12.13 כפי שעולה מנספח ד' לתצהירה, וכדי להוכיח במאזן ההסתברויות הנדרש כי בביקור זה לא התלוננה המשיבה על גניבת התכשיטים היה על המערערת להציג בפני בית משפט קמא את מלוא תיק החקירה וכן לעמת השוטר אסי שלומי החתום על נספח ד' בצורה ישירה עם הטענה כי במועד זה לא התלוננה המשיבה על גניבת התכשיטים. בנסיבות בהן פעולות אלו לא נעשו, הרי שמסקנת בית משפט קמא כי לא הוכחה הטענה כי המשיבה מסרה ביודעין עדות כוזבת מבוססת ואין מקום להתערב בה.

37. המערערת טוענת כי "טענת המשיבה לפיה בדיווחה הראשוני לשמאי המערערת פירטה את פרטי התכולה שנגנבו" היא טענה כוזבת שכן שמאי המערערת גבה ממנה עדות במסגרת ביקורו אצלה ביום 30.12.13, ואז היא לא הזכירה את גניבת התכשיטים (סעיף 33' לעיקרי הטיעון). טענה זו של המערערת אינה מדויקת, ואסביר; בתצהיר עדות ראשית מטעמה, המשיבה לא טענה כי מסרה לשמאי תוך כדי ביקורו על גניבת התכשיטים. בתשובותיה לחוקר המערערת הבהירה המשיבה כי לא דיווחה לשמאי על גניבת התכשיטים מאחר והסוכנת אמרה לה שהיא תדווח לו על כך (עמ' 33-32 לתמליל). בחקירתה הנגדית לא סטתה המשיבה מגרסה זו שנמסרה לחוקר; היא נשאלה כיצד לא דיווחה לשמאי על גניבת התכשיטים והשיבה כי אין לה תשובה לכך (עמ' 12-13 לפרוטוקול). דהיינו לא רק שטענה מעין זו כלל לא נטענה מפי המשיבה אלא שגרסתה בעניין קוהרנטית והיא אישרה בשתי הזדמנויות שונות כי כלל לא דיווחה לשמאי אודות גניבת התכשיטים.

יתכן והמערערת תולה את יהבה על האמור בסעיף 7 לכתב התביעה, שם נכתב כי "ובדיווחה הראשוני לשמאי הנתבעת פירטה התובעת את הפריטים שנגנבו ואת התכולה שניזוקה". אין זה מן הנמנע כי ב"כ המשיבה כיוון בדברים שנכתבו לדיווח בכתב ולא לדיווח בעל-פה. בכדי לבסס את הטענה כי המדובר בדיווח בעל-פה היה על המערערת לשאול את המשיבה אודות סעיף זה אך הדבר לא נעשה. לאור האמור, גם טענה זו יש לדחות.

38. המערערת טוענת כי "טענת המשיבה לפיה 'טופס התביעה' שצורף לתצהירה מולא כבר ביום ראשון (29.12.13)" נמצאה כוזבת שכן הטופס נמסר לידי המשיבה רק ביום 30.12.13, והוחזר על ידה לשמאי כשלושה שבועות לאחר מכן (סעיף 33' לעיקרי הטיעון).

גרסתה של המשיבה בסעיף 30 לתצהירה מכילה שלושה יסודות עובדתיים: הראשון כי בתאריך 29.12.13 נפגשה עם סוכנת הביטוח, השני כי במועד זה מילאה בסוכנות הביטוח טופס תביעה, והשלישי כי טופס זה הוא הטופס שצורף כנספח ד' לתצהירה. כדי לקבוע כי גרסה זו הינה גרסה

1 כוזבת, ועוד טרם שנבדקה השאלה האם המשיבה ידעה כי מדובר בעובדות לא נכונות, הרי שעל
2 המערערת להראות כי שלושת היסודות הנ"ל אינם נכונים. בסופו של הליך הוכחה המערערת לכל
3 היותר כי היסוד השלישי לא התקיים שכן לא עלה בידי המשיבה להסביר כיצד נמסר לה הטופס
4 הנושא את פרטי השמאי קודם לביקורו בביתה. המערערת לא עמדה בנטל המוטל עליה ולא
5 הוכיחה כי שני היסודות הנוספים אינם נכונים, לשם כך היה עליה לזמן את סוכנת הביטוח לעדות
6 על מנת שזו תסתור את הטענה כי לא נפגשה עם המערערת ביום 29.12.13 וכי המשיבה לא חתמה
7 במהלך פגישה זו על טופס תביעה. לפיכך צדק בית המשפט קמא בקביעתו כי היה על המערערת
8 להביא ראיות באשר למועד בו דיווחה המשיבה לסוכנת על גניבת התכשיטים ויש לזקוף לחובתה
9 את העובדה שלא זימנה את הסוכנת לעדות. עוד אוסיף כי מדו"ח חוקר המערערת (נ/5) עולה כי
10 הוא שוחח עם סוכנת הביטוח וזו מסרה לו כי **מספר ימים** לאחר קבלת ההודעה על הפריצה
11 המשיבה "ביקרה במשרדה ביחד עם בעלה ומסרה לה כי גילתה שנגנבו מרשותה גם תכשיטים".
12 החוקר אישר בעדותו כי מה שנאמר לו על ידי הסוכנת נרשם בדו"ח שלו (עמ' 33 לפרוטוקול). מכאן
13 שגרסת המבקשת אוששה בדברים שאמרה סוכנת הביטוח לחוקר ועדות סוכנת הביטוח אשר
14 תסתור ממצא זה היא חיונית להוכחת טענת המרמה ובלעדיה אין יסוד לטענה.
15 באשר ליסוד השלישי, לא הוכחה מודעות המשיבה לכך שמדובר בעובדה כוזבת ונראה כי מדובר
16 בטעות כאשר המשיבה החליפה בין הטופס עליו על פי זיכרונה חתמה בפני סוכנת הביטוח לבין
17 הטופס, נספח ד' לתצהירה.

18 39. המערערת טוענת כי התגלתה סתירה מהותית בין גרסת המשיבה בתצהירה לעניין המועד בו גילתה
19 כי התכשיטים נגנבו. בתמליל נשאלה המשיבה כמה ימים לאחר הפריצה גילתה את גניבת
20 התכשיטים והשיבה "זה אפילו שבוע, שבוע וחצי, הכל במינוס, פלוס ככה שבוע, שבוע וחצי, אין
21 לי הערכה לגבי זה". דהיינו המשיבה אומנם העריכה כי חלף כשבוע בין מועד הפריצה למועד הגילוי
22 אך מיד סייגה את דבריה כי אין לה הערכה לגבי פרק הזמן המדויק. נוכח הסתייגות זו יש לשלול
23 את הטענה כי המשיבה מסרה ביוזעין גרסה כוזבת, והעובדה שהמשיבה אמדה את פרק הזמן
24 שחלף על כשבוע במקום שלושה ימים נובעת ממגבלות הזיכרון האנושי.

25 40. המערערת טוענת כי המשיבה מסרה לחוקר מטעמה כי התקשרה לסוכנת כשבוע וחצי לאחר
26 הפריצה בעוד שבחקירתה הנגדית טענה כי הדבר היה שלושה ימים לאחר הפריצה. גם טענה זו
27 אינה מדויקת. המשיבה לא נשאלה ישירות על ידי חוקר המערערת מתי דיווחה לסוכנת הביטוח
28 והמדובר בהיקש שמקישה המערערת מתוך דבריה של המשיבה כי לאחר שגילתה כי התכשיטים
29 נגנבו התקשרה לסוכנת הביטוח ודיווחה לה על כך. היקש זה מבוסס על דברי המשיבה כי גילתה
30 את דבר הגניבה כשבוע וחצי לאחר הפריצה, אך כאמור משסייגה המשיבה את דבריה כי היא אינה
31 יכולה למסור הערכת זמן מדויקת יש לשלול את ההיקש שעשתה המערערת.

32 41. טענתה האחרונה של המערערת מבוססת על תשובת המשיבה לחוקר כי היא אינה יכולה לאשר
33 שהתכשיטים אכן נגנבו בפריצה מיום 27.12.13. גם טענה זו יש לדחות; אין כל סתירה בין טענת
34 המשיבה כי גילתה שהתכשיטים נגנבו בסמוך לאחר הפריצה לבין הערכתה כי אינה יכולה לאשר
35 שאלו אכן נגנבו במהלך הפריצה. המשיבה הסבירה בהמשך תשובתה כי היא אינה בודקת מדי
36 יומיים-שלושה האם התכשיטים נמצאים במקומם, ועל כן תשובתה כי אינה יכולה לאשר
37 שהתכשיטים נגנבו במהלך הפריצה מאחר ולא בדקה לפני הפריצה האם הם במקומם, לא רק
38 שאינה תשובת כזב אלא ניכרים בה אותות האמת.

39 42. העולה מן המקובץ הוא שמסקנת בית משפט קמא כי המערערת לא עמדה בנטל המוטל עליה
40 מבוססת ומעוגנת באותן ראיות שהובאו בפניו.

43. לא מצאתי מקום להתערב במסקנתו של בית משפט קמא, כי השערת חוקר המערערת שהפורצים לא עלו לקומה השנייה, לא בוססה ולא הוכחה. גם אם שהו הפורצים בבית 10 דקות בלבד אין בכך כדי לשלול את האפשרות ששהו גם בקומה השנייה, מה עוד שבאותה מידה קיימת גם אפשרות עליה עמד בית המשפט קמא, לפיה הפורצים שהו בבית פרק זמן ממושך יותר.

44. מכאן לטענת המשיבה כי היה על בית המשפט לפסוק לה פיצוי בערכי כינון.

45. על פי הוראות הפוליסה תשלום הפיצוי בערך כינון מותנה בהקמה מחדש בידי המבוטח, כאשר יש להשלים את הליך הכינון תוך 60 יום מתאריך קרות מקרה הביטוח.

46. המשיבה טוענת כי משבחרה המערערת שלא לשלם את הנזק בין אותם פריטים אשר אין מחלוקת כי נגנבו, עליה לשלם את הנזק בערכי כינון שכן היא מנעה מהמשיבה לכוון את נזקיה ואין לתת לה פרס על אי תשלום תגמולי הביטוח במועד. טענה זו יש לדחות;

47. שאלת קביעת נזקו של מבוטח בערכי כינון ולא בערכי שיפוי נדונה בהרחבה בע"א 191/80 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מלון דבורה בע"מ, פד"י לה(4) 714 (1981) ושם נבחנו תנאי הכינון בפוליסה שעמדה לדיון, ונקבע כי "שני התנאים, המצויים בסעיף הכינון של הפוליסות דנן, היינו, התקופה המוגבלת להשלמת הכינון וחבות המבטח לתשלום ההוצאות לאחר שהכינון נעשה בפועל, הם חלק בסיסי של ביטוח ערך הכינון, המקובלים בעסקי הביטוח כעקרון להפעלתו" (פיסקה 6 לפסק הדין). גם בפוליסה כאן נקבעו שני תנאים לתשלום הכינון, ביצועו בפועל, תוך פרק זמן של 60 יום. המשיבה לא מילאה אחר תנאים אלו ולא צירפה אסמכתאות להוכחת ביצוע הכינון. אין ממש בטענה כי המערערת היא זו שמנעה את ביצוע הכינון כאשר דחתה את מלוא התביעה שכן מכתב הדחיה נשלח למשיבה ביום 29.4.14, זמן רב לאחר חלוף המועד שנקבע בפוליסה להשלמת הכינון. מנגנון הכינון שנקבע בפוליסה הוא מנגנון חוזי והצדדים תחמו את מועד הכינון לפרק זמן קצר. נראה כי המשיבה צפתה את האפשרות כי יהיה עליה לכוון את הנזק טרם לקבלת הכספים ועל כן לא התנהגות המערערת היא שמנעה את כינון הנזק במועד.

48. כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא, משלא השכילה המשיבה להציג אסמכתאות לביצוע הכינון יש לשלם לה פיצוי בערכי שיפוי בלבד.

49. התוצאה היא כי יש לדחות את הערעור ואת טענתה היחידה של המשיבה במסגרת הערעור שכנגד. בהתחשב בהיקף הטענות, המערערת תישא בהוצאות המשיבה בסכום של 8,000 ₪.

ניתן היום, ח' תמוז תשע"ח, 21 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

חנה קיציס, שופטת